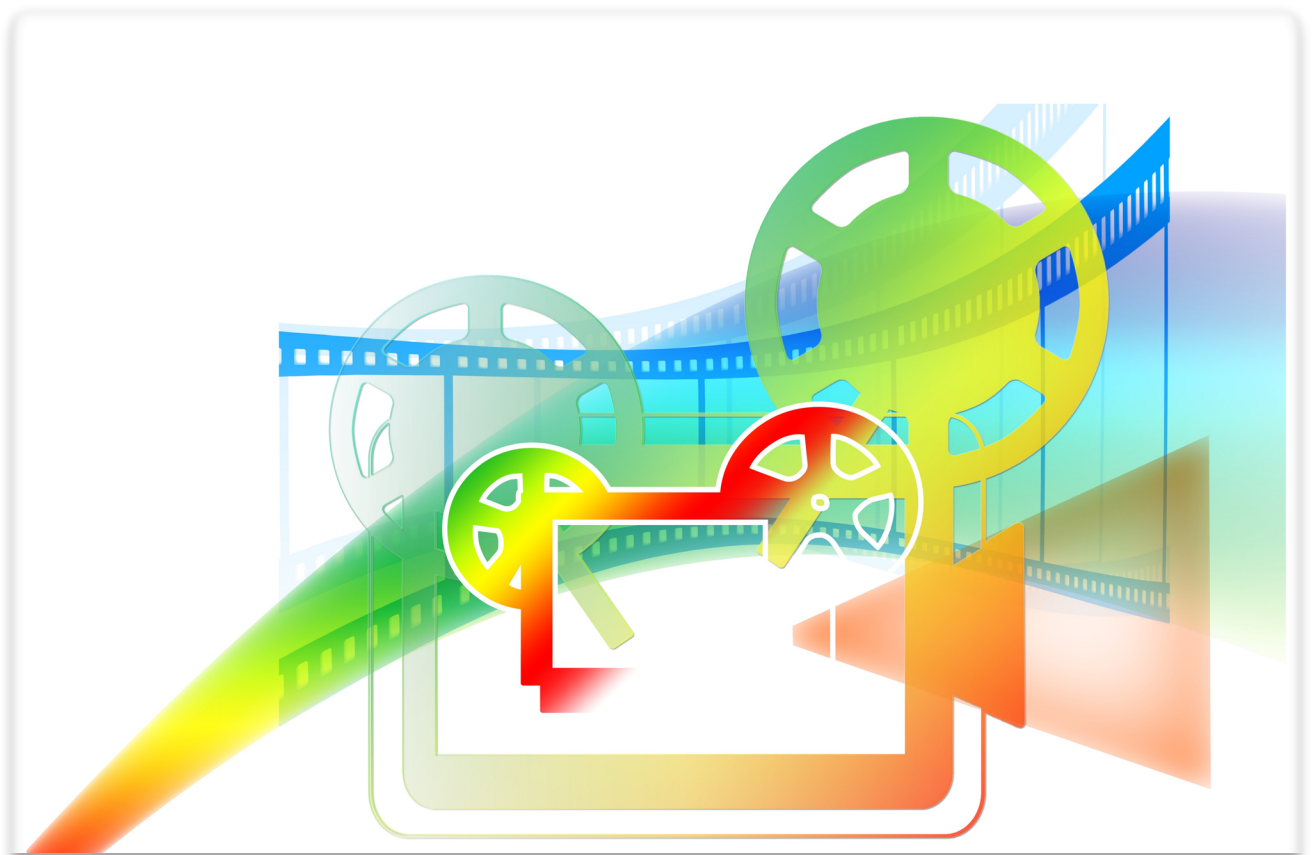


ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΙΤΛΩΝ: ΤΑΙΝΙΕΣ, ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ



ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ EUIPO

Nathan Wajzman, Επικεφαλής οικονομολόγος
Francisco García-Valero, Οικονομολόγος
Altair Breckwoldt Jurado, Βοηθός έρευνας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οι συντάκτες θα ήθελαν να ευχαριστήσουν τον Gilles Fontaine από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του Οπτικοακουστικού Τομέα και την Linda Zommere από το Υπουργείο Πολιτισμού της Δημοκρατίας της Λετονίας για τις χρήσιμες παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλαν σχετικά με προηγούμενο σχέδιο της παρούσας έκθεσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έκθεση βασίζεται στην ανάλυση των 30 δημιουργικών έργων που αποτέλεσαν συχνότερα αντικείμενο πειρατείας⁽¹⁾ σε καθένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Μεταξύ των έργων αυτών συγκαταλέγονται 316 ταινίες, 500 μουσικοί καλλιτέχνες και 309 τηλεοπτικές σειρές⁽²⁾. Τα δεδομένα σχετικά με τη μεταφόρτωση πειρατικού περιεχομένου αγοράστηκαν από την εταιρεία MUSO, έναν από τους κορυφαίους εμπορικούς παρόχους δεδομένων αυτού του είδους, ενώ τα δεδομένα σχετικά με τη νόμιμη κατανάλωση που αφορούν στις ταινίες (όπως υπολογίστηκαν με βάση τον αριθμό των εισιτηρίων κινηματογράφου που εκδόθηκαν) ελήφθησαν από τη βάση δεδομένων Lumière του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου του Οπτικοακουστικού Τομέα. Όσον αφορά στη μουσική και στις τηλεοπτικές σειρές, δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για τον τίτλο και τον καλλιτέχνη. Για τον λόγο αυτό, η ανάλυση που παρέχεται στην παρούσα έκθεση είναι εκτενέστερη για τις κινηματογραφικές ταινίες από ό,τι για τη μουσική και την τηλεόραση.

Η πειρατεία πλήττει κυρίως δημιουργικά έργα που παρήχθησαν και κυκλοφόρησαν πρόσφατα. Στην περίπτωση των ταινιών, εμφανίζονται δύο μορφές πειρατείας. Η πρώτη μορφή αφορά σε περιπτώσεις όπου η πειρατεία ακολουθεί την εμπορική επιτυχία. Συνεπώς, πλήττει κυρίως ταινίες που σημείωσαν κινηματογραφική εμπορική επιτυχία και γνώρισαν ευρεία διανομή παγκοσμίως. Για τον λόγο αυτό, η πειρατεία πλήττει πρωτίστως αμερικανικές παραγωγές (84% του καταλόγου MUSO), αλλά και βρετανικές, γαλλικές και ιταλικές. Η πειρατεία ταινιών που προέρχονται από τις συγκεκριμένες τέσσερις χώρες αντιπροσωπεύει το 96% της πειρατείας ταινιών στην ΕΕ⁽³⁾.

Η δεύτερη μορφή πειρατείας πλήττει ταινίες που σημείωσαν επιτυχία στη χώρα παραγωγής τους αλλά δεν γνώρισαν ευρεία διανομή σε διεθνές επίπεδο. Στην προκειμένη περίπτωση, το μεγαλύτερο μέρος της πειρατείας παρατηρήθηκε σε χώρες όπου οι συγκεκριμένες ταινίες δεν κυκλοφόρησαν⁽⁴⁾, με το ποσοστό πειρατείας να είναι πολύ υψηλότερο από την εμπορική τους επιτυχία⁽⁵⁾. Σε αυτήν την κατηγορία συγκαταλέγονται ταινίες από τον Καναδά, την Αυστραλία, την Κίνα, τη Φινλανδία, τη Γερμανία, την Ινδία και τη Ρωσία. Η πειρατεία ταινιών από τις επτά αυτές χώρες αντιπροσωπεύει το 2,8% της πειρατείας ταινιών και το 1,8% των εισιτηρίων κινηματογράφου στην ΕΕ. Παρόλο που η συνολική σωρευμένη πειρατεία στην τελευταία ομάδα είναι χαμηλή, παρουσιάζει σχετικά υψηλότερο ποσοστό πειρατείας από ό,τι οι ταινίες ευρύτερης διανομής.

Οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η πειρατεία ταινιών εξετάστηκαν περαιτέρω σε μοντέλα παλινδρόμησης. Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι η εμπορική επιτυχία συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα πειρατείας: όταν ο αριθμός των εισιτηρίων που πωλούνται αυξάνεται κατά 10%, ο αριθμός των παράνομων μεταφορτώσεων αυξάνεται κατά 3,7%. Η ανάλυση παλινδρόμησης κατέδειξε

⁽¹⁾ Ο όρος «πειρατεία» αναφέρεται, υπό τη στενή του έννοια, στη διανομή περιεχομένου που παραβιάζει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Η παρούσα έκθεση ασχολείται με την κατανάλωση τέτοιου είδους περιεχομένου. Ωστόσο, ο όρος «πειρατεία» χρησιμοποιείται και για την αναφορά στην κατανάλωση τέτοιου είδους παράνομου περιεχομένου.

⁽²⁾ Ο κατάλογος περιλάμβανε και άλλα δημιουργικά έργα (ή καλλιτέχνες). Όμως ορισμένα από τα έργα που αποτέλεσαν λιγότερο συχνά αντικείμενο πειρατείας αποκλείστηκαν λόγω προβλημάτων ποιότητας των δεδομένων.

⁽³⁾ Το 2018, το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ακόμη κράτος μέλος της ΕΕ και, ως εκ τούτου, έχει συμπεριληφθεί στην ανάλυση.

⁽⁴⁾ Βλ.: Table 6.

⁽⁵⁾ Με εξαίρεση τις ισπανικές ταινίες, οι πιθανές αιτίες εξετάζονται στο κεφάλαιο 5.1 Films.

επίσης ότι, παρά τον μεγάλο αριθμό παράνομων μεταφορτώσεων ταινιών αμερικανικής παραγωγής, αν υποθέσουμε πως οι υπόλοιποι παράγοντες παρέμειναν αμετάβλητοι, οι ταινίες αυτές δεν πλήττονται από την πειρατεία σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι οι ταινίες με παρόμοια χαρακτηριστικά (όπως εμπορική επιτυχία, είδος, έτος παραγωγής) που παράγονται σε άλλες χώρες.

Η πειρατεία επικεντρώθηκε στις νέες κυκλοφορίες. Συνεπώς, εάν υποθέσουμε πως οι υπόλοιποι παράγοντες παρέμειναν αμετάβλητοι, διαπιστώθηκε ότι οι ταινίες που παρήχθησαν πριν από το 2017 αποτέλεσαν αντικείμενο πειρατείας σε ποσοστό κατά 58% μικρότερο σε σχέση με τις ταινίες που παρήχθησαν το 2017. Οι ταινίες κινουμένων σχεδίων και τα ντοκιμαντέρ αποτελούν αντικείμενο πειρατείας σε ποσοστό 49% μικρότερο από ό,τι οι ταινίες «ζωντανής δράσης»⁽⁶⁾. Τέλος, οι ταινίες που παράγονται στην εγχώρια αγορά αποτελούν αντικείμενο πειρατείας σε ποσοστό 37% μικρότερο στη χώρα παραγωγής τους, εάν υποθέσουμε και πάλι πως οι υπόλοιποι παράγοντες παραμένουν αμετάβλητοι.

Εν ολίγοις, η πειρατεία ταινιών στοχεύει κυρίως σε εμπορικά επιτυχημένες «κανονικές» ταινίες. Εάν εξετάσουμε τις προτιμήσεις των καταναλωτών πειρατικού περιεχομένου σε ολόκληρη την ΕΕ, θα διαπιστώσουμε ότι υπάρχει υψηλός βαθμός ομοιογένειας, με τον κατάλογο των 30 ταινιών που αποτέλεσαν συχνότερα αντικείμενο πειρατείας σε κάθε κράτος μέλος να παρουσιάζει μεγάλες ομοιότητες με τον αντίστοιχο κατάλογο για το σύνολο της ΕΕ. Το αυτό ισχύει σε μικρότερο βαθμό και για τις τηλεοπτικές σειρές και ιδίως για τη μουσική, όπου οι προτιμήσεις των καταναλωτών πειρατικού περιεχομένου διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, κατά μέσο όρο, οι 21 από τις 30 ταινίες που αποτέλεσαν συχνότερα αντικείμενο πειρατείας σε κάθε κράτος μέλος συμπεριλαμβάνονταν και στον αντίστοιχο κατάλογο της ΕΕ, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός για τις τηλεοπτικές σειρές ήταν 19 και για τη μουσική 16.

Οι τηλεοπτικές σειρές αποτελούν τα δημιουργικά έργα που πλήττονται συχνότερα από την πειρατεία, αλλά η σχέση μεταξύ πειρατείας και δημοτικότητας του αντίστοιχου νόμιμου περιεχομένου είναι δυσκολότερο να εξακριβωθεί. Από τις 30 τηλεοπτικές σειρές που αποτέλεσαν αντικείμενο πειρατείας, σύμφωνα με την IMDb⁽⁷⁾, μόνο πέντε συγκαταλέγονται στον κατάλογο με τις 30 δημοφιλέστερες σειρές. Από τον Ιανουάριο έως τον Σεπτέμβριο 2018 μεταφορτώθηκαν παράνομα 435 εκατομμύρια επεισόδια της τηλεοπτικής σειράς που αποτέλεσε συχνότερα αντικείμενο πειρατείας (The Walking Dead), αλλά καταγράφησαν 45 εκατομμύρια μεταφορτώσεις της ταινίας που αποτέλεσε συχνότερα αντικείμενο πειρατείας (Justice League).

Στη μουσική, υπάρχει επίσης σχέση μεταξύ εμπορικής επιτυχίας και πειρατείας, αλλά με καθυστέρηση: τα τραγούδια πολλών από τους δημοφιλέστερους μουσικούς του 2017 αποτέλεσαν συχνότερα αντικείμενο πειρατείας το 2018. Το συνολικό επίπεδο της πειρατείας είναι χαμηλότερο για τη μουσική από ό,τι για τους άλλους δύο τύπους περιεχομένου. Το έργο του μουσικού που

⁽⁶⁾ Ως «ταινίες ζωντανής δράσης» νοούνται οι ταινίες που δεν είναι κινούμενα σχέδια ή ντοκιμαντέρ.

⁽⁷⁾ Η IMDb είναι μια δημοφιλής και έγκυρη πηγή παροχής πληροφοριών σχετικά με ταινίες, τηλεοπτικά προγράμματα και διασημότητες. Μία από τις υπηρεσίες που παρέχει είναι η MOVIEmeter, η οποία καταγράφει τη δημοτικότητα ταινιών και τηλεοπτικών εκπομπών. Ωστόσο, η σχέση αντιστοιχίας μεταξύ της βαθμολογίας της IMDb και της εμπορικής επιτυχίας δεν είναι απαραίτητα μία προς μία.

αποτέλεσε συχνότερα αντικείμενο πειρατείας (Ed Sheeran) μεταφορτώθηκε παράνομα 7,5 εκατομμύρια φορές⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Ωστόσο, η σχέση μεταξύ των επιπέδων πειρατείας ταινιών, τηλεοπτικών σειρών και μουσικής πρέπει να εξεταστεί με κριτικό πνεύμα, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για ομοιογενή δημιουργικά έργα.